

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr.198
Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/2-4508 din „18” 10 2016

La nr.14/3-06/382 din 28 septembrie 2016

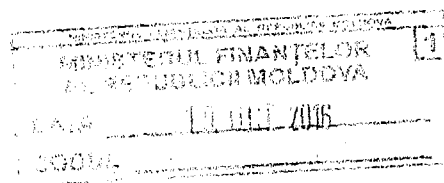
Ministerul Finanțelor

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2017.

- Anexă: 22 file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2017 și perfecționarea legislației fiscale și vamale (Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 - art.3,5,8,12,etc; Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal - art.24; Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal - art.28; Codul vamal, etc)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este asigurarea încasărilor la buget suficiente și stabile, necesare finanțării cheltuielilor publice, în condiții de eficiență și eficacitate, asigurarea unor condiții clare, echitabile și competitive de dezvoltare a mediului de afaceri, edificarea unui stat de orientare socială, asigurarea redistribuirii corecte a veniturilor și solidaritatea socială, îmbunătățirea și simplificarea mecanismelor fiscale naționale, precum și asigurarea echității și stabilității fiscale.

d. Suficiența argumentării. Autorul a elaborat o notă de argumentare impunătoare, care reliefează argumente elocvente, ce vizează condițiile ce au impus elaborarea proiectului, finalitățile scontate, unele dintre principalele prevederi de conținut și impactul scontat. Astfel, sunt întrunite generic exigențele de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.20 lit.a)-c) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001. Totodată, ținând cont de riscurile de corupție delimitate conform Capitolului II al prezentului raport de expertiză anticorupție (în special cele ce vizează amendamentele propuse la Art.I pct.71, Art.I pct.72, Art.I pct.77, etc., se impune necesitatea suplimentării spectrului de argumente invocate întru justificarea amendamentelor propuse.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Ținând cont de scopul scontat al proiectului invocat de către autor în conținutul notei de argumentare, amendamentele propuse pot fi apreciate ca fiind promotoare a interesului public general. Totodată, ținând cont de carențele de implementare a prevederilor proiectului delimitate conform conținutului prezentului raport de expertiză și lipsa/insuficiența argumentării unor amendamente, accentuăm faptul că desconsiderarea recomandărilor statuate în Capitolul II din prezentul raport de expertiză, va prezuma promovarea intereselor instituționale ale Serviciului Fiscal de Stat sub aspectul atribuirii acestuia unor atribuții improprii excesive, cât și promovarea intereselor unor grupuri restrânse de persoane ce vor beneficia de anumite facilități fiscale (conform obiecțiilor expuse la compartimentul „cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor” vis a-vis de Art.I pct.71, 72, 77, etc.).

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei este parțial compatibil cu standardele internaționale anticorupție. În acest context, în special remarcăm neconcordanța acestuia cu prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată prin Legea nr.158-XVI din 06 iulie 2007 reflectată la compartimentul „Accesul limitat la informație, lipsa transparenței”.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a autorității, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției, după cum urmează:
<http://www.mf.gov.md/TranspDeciz/ProiecDeciz>
și portalul <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=3398>

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Art.VIII pct.2, art.34 alin.(2) lit.b) „care ar divulga un secret comercial, industrial sau profesional”.

Cuvîntul „industrial” nu corespunde terminologiei utilizate în legislația națională. Astfel, conform prevederilor Legii nr.550 din 21.07.1995 instituțiilor financiare se utilizează noțiunea de secret comercial, bancar și profesional.

Recomandarea: Propunem de substituit cuvântul „industrial” cu cuvântul „banca”.

2. Conflicte ale normelor de drept

Art.I pct.81: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

81. Articolul 148 se completează cu alineatele (8), (9), (10) și (11) cu următorul cuprins:
„(8) În interes de serviciu, Directorul Serviciului Fiscal de Stat, este în drept să transfere temporar angajații Serviciului Fiscal de Stat, fără acordul acestora, în altă funcție echivalentă în cadrul aceleiași subdiviziuni structurale sau în altă subdiviziune structurală, din aceeași localitate sau care se află într-o altă localitate, o dată în an pentru o perioadă de cel mult 6 luni de zile, cu acoperirea tuturor cheltuielilor de transport și cazare”.

Prevederile sus-citate stabilesc norme incompatibile cu cadrul normativ primar. În conformitate cu prevederile art.47 din Codul Muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003: “Transferul salariatului la o altă muncă permanentă în cadrul aceleiași unități, cu modificarea contractului individual de muncă conform art.68, precum și angajarea prin transferare la o muncă permanentă la o altă unitate ori transferarea într-o altă localitate împreună cu unitatea, se permit numai cu acordul scris al părților”.

În aceeași ordine de idei, potrivit art.48 alin.(5) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04 iulie 2008: “Transferul în interesul serviciului se face numai cu acordul scris al funcționarului public transferat”. Circumstanța în cauză poate constitui un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru aplicarea normei “convenabile” într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizularea și racordarea prevederilor proiectului la prevederile corespondente ale legislației în vigoare ce reglementează procedura de transfer a angajatului.

Art.VII pct.20, Codul vamal art.232 alin.(1)) lit.b/1) „În cazul constatării contravenției de către organul vamal, ca rezultat al controlului ulterior, pentru declarațiile vamale repartizate pe culoarele galben sau roșu de controlul vamal și care au fost validate informatic cu acordarea liberului de vamă, sunt sancționate cu amendă de 4% din valoarea obiectului contravenției”

Sintagma „validate informatic” este în contradicție cu prevederile art.1 pct.62/1 din Codul vamal care stipulează noțiunea de validare automată a declarației vamale – operațiune mecanică a sistemului informațional vamal prin care declarația vamală se validează informatic, fără intervenția directă a colaboratorului vamal, conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a substitui cuvântul „informatic” cu cuvântul „automat”.

Art.VIII, pct.2 Capitolul I „Aspecte administrative internaționale” art.12 „Sfera de aplicare și condițiile schimbului automat de informații”.

Deși articolul dat prevede categoriile de venituri și informațiile relevante privind administrarea fiscală a persoanei fizice și a persoanei juridice care sunt supuse prelucrării în cadrul schimbului de informații, la solicitarea autorităților străine, acesta nu prevede procedura de

notificare/informare a persoanei a cărei informație este supusă prelucrării. Lipsa acestor reglementări va duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice și juridice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private. Pericolul aplicării normei date constă în faptul că Inspectoratul Fiscal de Stat va transmite autorității solicitante informații despre veniturile și cheltuielile persoanei fizice și juridice fără acordul prealabil al acestora, ceea ce va prejudicia interesele subiecților vizați. De asemenea, vor fi încălcate prevederile Legii nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a prevedea procedura de notificare/informare a persoanelor fizice și juridice în procesul schimbului de informații. Obligația de notificare a persoanei fizice și juridice este necesară de prevăzut în tot cuprinsul Capitolul I „Aspecte administrative internaționale”.

Art.VIII pct.2, art.22 alin.(2) „ Prevederile art.21 alin.(2) și (4) nu pot fi în niciun caz interpretate ca permițând autorității solicitate din Republica Moldova să refuze furnizarea de informații pentru motivul că aceste informații sunt deținute de o bancă, de o altă instituție financiară, de o persoană desemnată sau care acționează în calitate de agent ori de administrator sau că informațiile respective se referă la participațiile la capitalul unei persoane”.

Norma dată excede sfera de reglementare a art.5 al Capitolului I „Aspectele administrative internaționale” din proiect care stipulează că prezentul capitol reglementează normele și procedurile potrivit cărora Republica Moldova cooperează cu alte state, în vederea realizării schimbului de informații și asistență în privința „taxelor și impozitelor”, politici și practici care țin de organele fiscale. Pe când prevederile art.20 alin.(2) din proiect obligă instituțiile financiare sau persoanele desemnate sau care acționează în calitate de agent ori de administrator să furnizeze informații „financiar-bancare” despre clienții săi autorităților competente a unui stat străin sunt politici din domeniul financiar-bancar. Prin norma dată se încalcă regimul juridic al asigurării secretului bancar, comercial și profesional, ceea ce va duce la prejudicierea intereselor deponenților instituțiilor financiare și ale statului.

Recomandarea: Pentru a nu admite conflicte de norme în cadrul proiectului, precum ingerințe excesive în activitatea instituțiilor financiare, propunem de exclus alin.(2) art.20 din proiect. Această obiecție este valabilă și pentru art.34 alin.(3) din proiect .

Art.VIII pct.2, art.36 „Prezența în birourile administrative și participarea la anchetele administrative”.

Noțiunea de „birou administrativ” este în contradicție cu prevederile art.32 lit.a) din proiect care prevede definiția de „birou central de legătură”. Este necesar de exclus aceste conflicte de norme de drept din cadrul proiectului.

Recomandarea: Propunem de substituit sintagma „birou administrativ” cu sintagma „birou central de legătură”.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Art.I pct.70: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

70.Articolul 127:

la alineatul (1) cuvântul „Guvern” se înlocuiește cu cuvintele „Ministerul Finanțelor”;

la alineatul (3) cuvîntul „Guvern” se înlocuiește cu cuvintele „Ministerul Finanțelor”.

Amendamentele precitate redistribuie competența de aprobare a formei registrului de evidență a mărfurilor supuse accizelor ce se expediază (se transportă) pentru fiecare încăpere de acciz și a informației ce trebuie reflectată în acesta, cît și formei și modului de completare a declarației privind achitarea accizelor, competență care în prezent este exercitată de către Guvern.

Astfel, operarea amendamentelor propuse, va determina exercitarea prerogativei în cauză de către Ministerul Finanțelor, care va elabora și aproba în mod autonom, reglementări cu caracter normativ, conturînd astfel caracterul unei norme în alb. În cazul utilizării normelor în cauză, elementele (factorii) coruptibilității nu sînt evidențiați direct, dar aceste norme contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi etc.

Totodată, circumstanța în cauză periclitează stabilitatea raporturilor juridice reglementate or atribuirea competenței riscă să determine multiple riscuri ce țin de modificarea frecventă a formularelor vizate supra și stabilirea unor condiții excesive de completare a acestora de către agenții economici.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea oportunității amendamentelor propuse.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.I pct.6: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

6. Articolul 12/1 se completează cu alineatele (4)-(6) cu următorul cuprins: [...] (5) Perioada fiscală menționată la alin.(4) al prezentului articol poate fi ulterior modificată doar dacă perioada de gestiune pentru întocmirea și prezentarea situațiilor financiare este modificată în corespundere cu prevederile Legii contabilității”.

Utilizarea cuvintelor „poate fi ulterior” în context atribuie caracter discreționar normei per ansamblu. În condițiile redacției propuse, autoritatea va dispune în mod discreționar de prerogativa de decizie asupra oportunității modificării perioadei fiscale.

În acest sens, remarcăm faptul că potrivit normelor de tehnică legislativă, conținutul amendamentelor propuse trebuie expus în mod clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, iar textul acestora trebuie să dispună de un caracter dispozitiv și să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări.

Prin urmare, utilizarea cuvintelor „poate fi ulterior” în conținutul normei periclitează previzibilitatea raporturilor juridice reglementate, or redacția propusă nu dispune de un nivel suficient de precizie și creează precondiții pentru interpretarea subiectivă a regulilor instituite și formarea unei practici neuniforme pe dimensiunea dată.

Recomandarea: Se recomandă autorului substituirea cuvintelor “poate fi” cu cuvîntul „este”.

Art.I pct.25: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„25.Articole 37-42 vor avea următorul cuprins: [...] Articolul 40 [...] (2) Suma încasată ca urmare a vânzării, schimbului sau altui mod de înstrăinare a activelor de capital este egală cu suma mijloacelor bănești sau valoarea evaluată la prețul de piață a activelor

de capital obținute sub formă nemonetară”; [...]

„(4) Persoana care face o donație se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă din baza lui valorică ajustată sau prețul lui de piață la momentul donării”.

„Articolul 42. Bază valorică a activelor de capital. (1) Bază valorică a activelor de capital se confirmă documentar conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor, și constituie: [...] 4) valoarea de piață a activelor de capital (la data dobândirii dreptului de proprietate) obținute prin moștenire, titlul de donație sau prin contractul de întreținere pe viață;”.

Normele citate supra utilizează noțiunea de „preț de piață” în contextul evaluării activelor de capital. Totodată, remarcăm lipsa unor referințe vis-a-vis de modul de determinare a acestuia și subiectul care efectuează evaluarea în cauză (în special pentru imobile). Circumstanța în cauză determină incertitudine la etapa implementării normei și exercitării unor discreții excesive de către autoritate în raport cu beneficiarul.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea modului de determinare a „prețului de piață” și a factorului de decizie în acest sens.

Art. I pct. 57-58: „Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„57. La articolul 97, alineatele (6) și (7) se abrogă”.

„58. La articolul 98 alineatul (2) se abrogă”.

Excluderea mecanismului de determinare a valorii impozabile a livrărilor impozabile de mărfuri, servicii contractate în valută străină cu decontare în moneda națională nu exclude inadvertențele privind utilizarea cursului valutar al BNM la determinarea valorii impozabile cu TVA aferente contractelor încheiate în valută străină, în special în cazurile când clauzele contractuale nu reglementează aspectele date.

În condițiile date, există riscul determinării discreționare a valorii impozabile a livrărilor impozabile de mărfuri, servicii contractate în valută străină cu decontare în moneda națională și exercitarea unor atribuții excesive de către autoritate în acest sens.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea amendamentelor propuse or soluția propusă nu va avea impactul scontat.

Art. I pct. 76: „Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

76. Codul se completează cu articolele 132/1-132/4 cu următorul cuprins: [...]

Articolul 132/3. Conducerea Serviciului Fiscal de Stat

(1) Serviciul Fiscal de Stat este condus de un director, care este asistat de 3 directori adjuncți.

(2) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale directorului se efectuează în condițiile legii de către Ministrul finanțelor.

(3) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale adjuncților se efectuează în condițiile legii de către Ministrul finanțelor, la propunerea directorului”.

Prevederile cadrului normativ primar ce reglementează „Conducerea Serviciului Fiscal de Stat” trebuie să conțină în mod indispensabil norme ce vizează modul de desfășurare a procedurii de selectare (concursul) a conducătorului și criteriile aplicabile candidaților reuniți în concurs. Lipsa unor astfel de reglementări în acest sens creează precondiții pentru

exercitarea unor atribuții excesive de către factorul de decizie la etapa numirii în funcție a conducerii Serviciului Fiscal de Stat.

Recomandarea: Coroborat cu obiecțiile expuse la compartimentul "Accesul limitat la informație, lipsa transparenței" se recomandă autorului reglementarea procedurii de concurs public pentru selectarea conducerii Serviciului Fiscal de Stat.

Art.I pct.77: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

77.Articolul 133 va avea următorul cuprins:

„Articolul 133. Atribuțiile organului fiscal

(1) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are, următoarele atribuții generale: [...]

10) promovează integritatea în exercitarea funcțiilor publice la nivelul Serviciului Fiscal de Stat și întreprinde măsurile de prevenire și combatere a corupției în cadrul Serviciului;”.

În conformitate cu prevederile Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție* nr.1104-XV din 06 iunie 2002: "Centrul Național Anticorupție (denumit în continuare Centru) este un organ specializat în prevenirea și combaterea corupției, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional".

Astfel, amendamentul propus stabilește atribuții exercitate în paralel de către 2 instituții fapt care va genera riscuri de corupție aferente procesului reglementat.

Totodată, exercitarea atribuției de combatere a corupției implică aplicarea măsurilor speciale de investigație conform prevederilor Legii privind activitatea specială de investigații nr.59 din 29 martie 2012, fapt care excede competența funcțională a organului fiscal.

Recomandarea: Se recomandă autorului excluderea pct.10) art.133 Cod Fiscal (din redacția proiectului).

Art.I pct.80: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„80.După articolul 136 se introduce articolul 136/1 cu următorul cuprins:

„Articolul 136/1. Soluția fiscală individuală anticipată. [...]

(6) Persoana fizică și persoana juridică ce desfășoară activitate de întreprinzător solicitantă are dreptul la restituirea taxei achitate în cazul în care Serviciu Fiscal de Stat respinge cererea de emiteră a soluției fiscale individuale anticipate”.

Prevederile proiectului nu reglementează procedura și termenul de restituire a taxei achitate în cazul în care Serviciu Fiscal de Stat respinge cererea de emiteră a soluției fiscale individuale anticipate. Circumstanța în cauză creează riscul exercitării unor atribuții excesive de către autoritate inclusiv sub aspectul tergiversării procedurii în cauză.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea procedurii și termenului de restituire a taxei achitate în cazul în care Serviciu Fiscal de Stat respinge cererea de emiteră a soluției fiscale individuale anticipate.

Art.VI, Legea pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal nr.1056 din 16 iunie 2000, art.4 alin.(7) lit.b) textul „precum și pentru gospodăriile țărănești (de fermier) și textul „cu participarea inspectoratelor fiscale teritoriale” se exclud”.

Considerăm că prin excluderea normei potrivit căreia serviciile de colectare a impozitelor și

taxelor locale ale primăriilor cu participarea inspectoratelor fiscale teritoriale sunt obligate să calculeze gospodăriilor țărănești (de fermier) suma anuală a impozitului funciar și să întocmească avizele de plată a impozitului se vor admite confuzii și discreții în procesul de calcularea impozitului funciar, întrucît nu este prevăzută expres procedura de calculare a obligației date. Acestea sunt norme procedurale care trebuie să fie reglementate expres în lege, pentru a nu admite abuzuri și discreții în procesul de stabilire a obligațiilor fiscale privind impozitul funciar.

Recomandarea: În vederea excluderii unor confuzii și discreții din partea gospodăriilor țărănești (de fermier) în procesul de calculare a impozitului funciar, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.

Art.VII pct.12, Codul vamal art.181 alin.(3) „Organele vamale sunt în drept ca, din oficiu sau la solicitarea declarantului, într-o perioadă de 4 ani de la data depunerii declarației vamale să modifice declarația vamală”.

Norma este discreționară deoarece acordă dreptul organelor vamale de a modifica declarația vamală, la propria latitudine, fără careva criterii/cazuri în acest sens. Dat fiind faptul că declarația vamală este un act juridic din momentul primirii de către organul vamal (potrivit art.180 din Codul vamal), aceasta trebuie să fie modificată doar în condițiile prevăzute de Codul Vamal. În caz contrar, există riscul ca organul vamal, la propria discreție, să modifice declarația vamală, ceea ce ar prejudicia interesele declarantului vamal, întrucît se introduc modificări fără acordul acestuia.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea criteriilor de inițiere a procedurii de modificare a declarației vamale și reglementarea obligativității obținerii acordului prealabil al declarantului în acest sens.

Art.VII pct.14, Codul vamal art.195/3 alin.(1) pct.4) lit.h) „dispune, dacă este cazul, de proceduri satisfăcătoare de gestionare a licențelor și/sau a autorizațiilor de import/sau de export acordate în conformitate cu măsurile de politică comercială”.

Norma este discreționară, întrucît nu stabilește expres cazurile cînd agentul economic va fi obligat să dispună de proceduri satisfăcătoare de gestionare a licențelor și/sau a autorizațiilor de import/sau de export în vederea obținerii statutului de agent economic autorizat. De asemenea, nu este clar ce se include în noțiunea de „proceduri satisfăcătoare”. Prin urmare, construcțiile normative cum ar fi „dacă este cazul” și „proceduri satisfăcătoare” generează pericolul unor interpretări și aplicări discreționare a normei din partea organului vamal în procesul de acordare a statutului de agent economic autorizat.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a prevedea cazurile cînd agentul economic va trebui să dețină proceduri de gestionare a licențelor și de a defini noțiunea de „proceduri satisfăcătoare”.

Art.VII pct.15, Codul vamal art.202/1alin.(8) „În cazul depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal...”.

Prevederea dată nu prevede termenul de informare a plătitorului vamal despre rezultatele preliminare ale auditului post-vămuire. Lipsa acestui termen va lăsa la discreția organului vamal stabilirea termenului, în dependență de caz sau interes, ceea ce ar prejudicia interesele plătitorului vamal.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a prevedea termenul de informare a plătitorului vamal. Totodată, propunem de prevăzut la art.202/2 alin.(5) din Codul vamal termenul de informare a declarantului vamal.

Art.VIII, pct. Capitolul I „Aspecte administrative internaționale” art.8 alin.(2) „Prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat, se desemnează biroul central de legătură. Autoritatea competentă din Republica Moldova este responsabilă de informarea celorlalte state cu privire la desemnarea biroului central de legătură”.

Din conținutul normei nu este clar dacă biroul central de legătură va fi o structură aparte instituită pe lângă Inspectoratul Fiscal de Stat sau va fi o subdiviziune din cadrul acestuia. Considerăm că acest aspect este important din punct de vedere organizatoric, întrucât în ambele cazuri se propun cheltuieli financiare din partea statului privind realizarea schimbului de informații și asistență. În caz contrar, există riscul ca Inspectoratul Fiscal de Stat, la propria discreție, să decidă referitor la desemnarea biroului central de legătură.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a prevedea expres statutul biroului central de legătură, ca de exemplu: direcție, secție din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat.

Art.VIII, pct.2 Capitolul I „Aspecte administrative internaționale” art.13 alin.(2) „Autoritatea competentă din Republica Moldova poate să comunice, prin schimb spontan, autorităților competente din celelalte state orice informații de care are cunoștință și care pot fi utile acestora”.

Acordarea dreptului Inspectoratului Fiscal de Stat de a transmite autorităților solicitante din alte state „orice informație” de care are cunoștință este abuzivă și discreționară. Această informație trebuie să fie catalogată după categoriile/tipurile de venituri și cheltuieli prevăzute de Codul fiscal, astfel încât să nu fie prejudiciate interesele persoanelor fizice și juridice, dar și interesul statului.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a exclude sintagma „orice informație” și de prevăzut expres categoria de informație care urmează a fi transmisă autorității solicitante.

Art.VIII pct.2, art.15 alin.(1) „Prin acord între autoritatea solicitantă din alt stat și autoritatea solicitată din Republica Moldova și potrivit condițiilor stabilite de aceasta din urmă, funcționarii împuterniciți de autoritatea solicitantă din alt stat pot, în vederea schimbului de informații prevăzut la art.5 alin.(1), să fie prezenți în subdiviziunile în care își desfășoară activitatea autoritățile administrative ale Republicii Moldova și/sau să fie prezenți la anchetele administrative efectuate pe teritoriul Republicii Moldova...”.

Implicarea funcționarilor împuterniciți de autoritatea solicitantă a unui stat străin în activitatea subdiviziunilor în care își desfășoară activitatea autoritățile administrative ale Republicii Moldova este un drept excesiv, deoarece prin aceasta se admite o imixtiune gravă în competența organului de stat cu atribuții de administrare fiscală, ceea ce, de fapt, poate duce la periclitarea securității naționale ale statului. De asemenea, prin norma dată se lasă la discreția Inspectoratului Fiscal de Stat de a decide referitor la acordarea dreptului funcționarilor străini de a se implica și în activitatea altor autorități publice centrale, întrucât norma nu face restricții în acest sens, ceea ce va duce la prejudicierea intereselor entităților de stat, întrucât este o ingerință abuzivă în activitatea organelor de stat.

Recomandarea: Pentru a nu admite o ingerință în activitatea organelor de stat din Republica Moldova, propunem autorului de a exclude art.15 din proiect. Această

obiecție este valabilă în tot cuprinsul Art.VIII.

Art.VIII pct.2, art.16 alin.(2) „Autoritatea competentă din Republica Moldova identifică în mod independent persoanele pentru care intenționează să propună un control simultan”.

Norma este discreționară, deoarece acordă dreptul Inspectoratului Fiscal de Stat de a decide, la propria discreție, referitor la condițiile de atribuire a controlului simultan, întrucât nu sunt prevăzute cazurile când organul fiscal va fi în drept să efectueze controlul dat. Considerăm că este necesar de prevăzut situațiile/cazurile privind aplicarea controalelor simultane de către Inspectoratul Fiscal de Stat și autoritățile competente dintr-un stat străin, pentru a nu prejudicia interesele contribuabililor din Republica Moldova.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a prevedea cazurile când organul fiscal din Republica Moldova va fi în drept să efectueze controlul simultan cu autoritățile competente ale statului străin.

Art.VIII pct.2, art.18 alin.(1) „În cazul în care autoritatea competentă din Republica Moldova furnizează informații în temeiul art.9 sau art.13, aceasta poate solicita autorității competente care primește informațiile să transmită rezultatul utilizării informațiilor primite”.

Sintagma „poate solicita” este discreționară, deoarece acordă dreptul Inspectoratului Fiscal de Stat de a solicita de la autoritățile competente al statului străin, de la caz la caz, informațiile privind rezultatele utilizării informațiilor primite. Considerăm că organul fiscal este obligat, în toate cazurile, să solicite această informație, întrucât constată rezultatul motivelor care au stat la baza schimbului de informații și a controalelor fiscale.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a exclude cuvântul „poate”.

Art.VIII pct.2, art.23 „În cazul în care Republica Moldova oferă unei țări terțe o cooperare mai extinsă decât cea prevăzută de prezentul capitol, Republica Moldova nu poate refuza o astfel de cooperare extinsă cu niciunul dintre alte state care doresc să inițieze o astfel de cooperare extinsă reciprocă cu Republica Moldova”.

Acordarea dreptului Inspectoratului Fiscal de Stat la o cooperare mai extinsă decât cea prevăzută la Capitolul I „Aspectele administrative internaționale” este excesivă și discreționară, deoarece aceasta presupune că ambele părți (autoritatea competentă din Republica Moldova și autoritatea competentă străină) dobîndesc dreptul de a-și extinde competențele funcționale în efectuarea schimbului de informații și în efectuarea controalelor fiscale în afara cadrului legal, ceea ce va prejudicia esențial interesul public general.

Recomandarea: Pentru a nu admite imixtiuni nejustificate în activitatea organelor de stat cu atribuții fiscale, propunem de exclus articolul dat din proiect.

Art.VIII pct.2, art.35 „În cazul în care urmează să se efectueze o rambursare/restituire de impozite, taxe sau drepturi, altele decât taxa pe valoarea adăugată, către o persoană stabilită ori având domiciliul într-un alt stat, statul din care urmează să se efectueze rambursarea/restituirea poate informa statul unde este stabilită sau unde își are domiciliul persoana respectivă cu privire la rambursarea/restituirea ce urmează a se efectua”.

Sintagma „poate informa” este discreționară, deoarece acordă dreptul statului în care urmează să se efectueze rambursarea/restituirea impozitelor sau taxelor de a informa, de la

caz la caz, statul unde este stabilită sau unde își are domiciliul persoana supusă procedurii de rambursare/restituire. Considerăm că este necesar, în mod obligatoriu, de informat statul în care urmează să se efectueze rambursarea impozitelor și taxelor, precum persoană care este supusă procedurii date.

Recomandarea: Propunem de substituit sintagma „poate informa” cu cuvântul „informează”.

Art.VIII pct.2, art.37 alin.(3) „Autoritatea solicitantă depune o cerere de notificare în temeiul prezentului capitol numai atunci când nu poate efectua notificarea în conformitate cu normele care reglementează notificarea documentului în cauză în statul solicitant sau atunci când o astfel de notificare ar cauza dificultăți disproporționate”.

Norma este confuză și discreționară, întrucât, pe de o parte, impune obligația autorității solicitante de a notifica persoana căreia îi se aplică procedura de recuperare a creanței, iar pe de altă parte, o exclude de această obligație cu condiția când o astfel de notificare ar cauza „dificultăți disproporționate”. În primul rând, nu este clar ce presupune noțiunea de „dificultăți disproporționate”, iar în al doilea rând, prin excepția dată lezăm dreptul persoanei la protecția datelor cu caracter personal.

Recomandarea: În vederea protejării datelor cu caracter personal, propunem de exclus sintagma „sau atunci când o astfel de notificare ar cauza dificultăți disproporționate”. Această obiecție este valabilă în tot cuprinsul Art.VIII din proiect.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Art.I pct.6: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

6. Articolul 12/1 se completează cu alineatele (4)-(6) cu următorul cuprins: [...] (6) Înainte de aplicarea unei noi perioade fiscale, în corespundere cu prevederile alin.(4) sau alin.(5) al prezentului articol, agentul economic este obligat:

a) să informeze și să prezinte documentele privind schimbarea perioadei fiscale către Serviciul Fiscal de Stat, în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat;”.

Norma precitată reglementează obligația agentului economic de a prezenta către Serviciul Fiscal de Stat documentele privind schimbarea perioadei fiscale către Serviciul Fiscal de Stat, în lipsa unor prevederi exprese ce enumeră categoriile de acte ce urmează a fi prezentate în acest sens de către agentul economic. În condițiile date, există riscul impunerii în mod nejustificat a unor condiții/cerințe suplimentare arbitrare agentului economic de către autoritate.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea categoriilor de acte ce urmează a fi prezentate de către agentul economic.

Art.I pct.56, 61: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„56.Articolul 96 litera b): [...] după liniuța a 6, se introduce o liniuță nouă cu următorul cuprins:

8% - la biocombustibilul solid destinat producerii energiei termice și apei calde, livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și la materia primă livrată în scopul producerii

biocombustibilului solid, sub formă de produse din activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn;”.

„61. Articolul 104: litera b1) se abrogă;”.

Amendamentele propuse majorează cota TVA (de la 0% la 8%) pentru unele categorii de mărfuri (biocombustibilul solid destinat producerii energiei termice și apei calde, livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și la materia primă livrată în scopul producerii biocombustibilului solid, sub formă de produse din activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn). Circumstanța în cauză, după cum recunoaște și autorul, va afecta atât consumatorul final, cât și în mod indirect producătorii de materie primă și biocombustibil solid prin formele de administrare și prin influențarea condițiilor de funcționare a pieței la mărfurile în cauză. Prin urmare, amendamentele propuse, stabilesc condiții excesive în raport cu cele actuale de activitate pentru agenții economici din domeniul producerii energiei termice și apei calde din biocombustibilul solid cât și livrării materiei prime în scopul producerii.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea oportunității amendamentului propus or acesta va submina dezvoltarea sectorului vizat.

Art.I pct.71: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„71.Anexa nr.1 la titlul IV va avea următorul cuprins: [...]

Poziția tarifară 711311000; 711319000; 711320000

Denumirea mărfii Articole de bijuterie sau de giuvaiergerie și părți ale acestora din argint, chiar acoperite, placate sau dublate cu alte metale prețioase

Unitatea de măsură valoarea în lei

Cota accizului 2017, lei 5%; 2018, lei 3%; 2019, lei 0%

Din conținutul Anexei se exclud:

- Poziția tarifară 8519

Denumirea mărfii Aparate de înregistrare a sunetului; aparate de reproducere a sunetului; aparate de înregistrare și reproducere a sunetului

Unitatea de măsură valoarea în lei

Cota accizului 15%

- Poziția tarifară 852110; 852190000; 8527

Denumirea mărfii Aparate video de înregistrat sau de reprodus, chiar încorporând un receptor de semnale videofonice cu bandă magnetică; Alte aparate video de înregistrat sau de reprodus, chiar încorporând un receptor de semnale videofonice; Aparate de recepție pentru radiodifuziune, chiar combinate, în același corp, cu un aparat de înregistrare sau de reproducere a sunetului sau cu un ceas

Unitatea de măsură valoarea în lei

Cota accizului 5%.

Structura Anexei nr.1 la titlul IV Cod fiscal a fost revizuită cu operarea unor modificări care sunt lipsite de argumentare. În acest sens, analiza comparativă a amendamentelor propuse în raport cu prevederile în vigoare denotă 2 aspecte: i) modificarea paradigmei impozitării cu accize și a tendinței de impozitare propuse a pozițiilor tarifare 711311000; 711319000; 711320000; ii) anularea accizului pentru aparatele de înregistrare și reproducere a sunetului, aparatele video de înregistrat sau de reprodus și aparatele de recepție pentru radiodifuziune. În condițiile date, ținând cont de consistența amendamentelor propuse, se impune necesitatea justificării modificării paradigmei impozitării cu accize a pozițiilor tarifare 711311000; 711319000; 711320000 și a tendinței de impozitare propuse, în speciale

finalităților urmărite pentru anul 2019. În lipsa unor argumente pertinente, poate fi apreciată tendința de relaxare fiscală a sectorului și crearea unor condiții favorabile dezvoltării sectorului vizat.

Totodată, se impune necesitatea completării spectrului de argumente expuse pentru anularea accizului pentru aparatele de înregistrare și reproducere a sunetului, aparatele video de înregistrat sau de reprodus și aparatele de recepție pentru radiodifuziune. Astfel, pentru a demonstra faptul că costul de administrare a mărfurilor respective este mai mare decât veniturile încasate din aplicarea accizului (1,5 mil lei), autorul urmează să prezinte suma accizelor încasate în acest sens pe parcursul ultimilor ani.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea amendamentelor propuse. În eventualitatea în care autorul insistă asupra acestora, se impune necesitatea justificării prealabile a formulilor propuse în modul corespunzător în nota de argumentare a proiectului cu prezentarea unor raționamente plauzibile ce vor acorda o forță probantă solidă inițiativei/vor spori forța probantă a argumentelor prezentate și vor exclude riscul promovării intereselor unui grup în detrimentul interesului public.

Art.1 pct.72: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„72.Anexa nr.2 la titlul IV va avea următorul cuprins: [...]

- Poziția tarifară 870333

Denumirea mărfii: – Alte vehicule (autoturisme) cu motor cu piston, cu aprindere prin compresie (diesel sau semidiesel): – – Cu capacitatea cilindrică de peste 2500 cm³

Unitatea de măsură: cm³

Cota accizului în funcție de termenul de exploatare a mijlocului de transport, MDL: de la 0 la 2 ani inclusiv 55,60; de la 3 la 4 ani inclusiv 56,04; de la 5 la 6 ani inclusiv 56,27; de 7 ani 56,49; de 8 ani 56,71; de 9 ani 56,93; de 10 ani 57,16”.

Amendamentele propuse la Anexa nr.2 la titlul IV citate supra prevăd reducerea cotei accizului de la 3,72 euro la 2,5 euro (cu reflectarea acestuia în valuta națională). Sub acest aspect, autorul întru justificarea inițiativei propuse invocă faptul că nivelul majorat a accizei a avut ca efect reducerea numărului de autoturisme la capitolul respectiv. În acest sens, numărul autoturismelor importate cu capacitate cilindrică de 3000 cm³ (benzină) a scăzut de la 1452 unități în 2014 la 300 unități în 2015 (micșorând încasările aferente accizelor cu 33,85 mln. lei), iar cel al autoturismelor cu capacitate cilindrică de 2500 cm³ (diesel) a scăzut de la 375 unități la 282 unități în 2015 față de 2014 (micșorând încasările aferente accizelor cu 9,57 mln. lei). Totodată, autorul consideră că micșorarea propusă va stimula înregistrarea autovehiculelor respective în Republica Moldova și nu în alte țări sau regiuni ale țării evitându-se în acest sens achitarea accizelor.

Sub acest aspect remarcăm faptul că autorvehicolele la pozițiile tarifare în cauză sunt bunuri specifice unei anumite categorii de persoane, fapt care din start micșorează numărul de bunuri importate. Totodată, importul mai multor autovehicule la poziția vizată cu o cotă a accizului micșorată cu 33% nu va asigura realizarea impactului scontat și majorarea veniturilor la buget.

În aceeași ordine de idei, micșorarea propusă nu va exclude riscul înregistrării autovehiculelor în alte țări sau regiuni ale țării evitându-se în acest sens achitarea accizelor, atât timp cât acestea oferă un regim de accizare mai relaxat.

În condițiile celor sus-menționate, ținând cont de faptul că modificările propuse nu vor asigura realizarea impactului scontat, acestea totuși vor institui condiții adaptate convenției unui grup de persoane, promovând astfel interesul acestora.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea amendamentelor propuse și ajustarea cuantumului accizului propus în MDL pentru mărfurile de la poziția tarifară

870333 la valoarea celor stabilite actual de legislația fiscală în euro.

Art.I pct.80, 107: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„80.După articolul 136 se introduce articolul 136/1 cu următorul cuprins:

„Articolul 136/1. Soluția fiscală individuală anticipată. [...] (2) Cererea pentru emiterea soluției fiscale individuale anticipate trebuie să fie însoțită de documente relevante pentru emitere, precum și de dovada plății taxei de emitere”.

107. La articolul 226/15, alineatul (3): se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) obligația de a prezenta toate probele relevante obiectului controlului fiscal pînă la inițierea controlului fiscal sau pînă la finalizarea controlului fiscal.”

Utilizarea cuvintelor „documente relevante/probele relevante” în context atribuie normei per ansamblu caracter incert și condiționează riscul impunerii unor cerințe suplimentare arbitrare de către autoritate.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea exhaustivă a actelor ce însoțesc cererea pentru emiterea soluției fiscale individuale anticipate/probelor relevante controlului sau completarea normei cu referințe la prevederile corespondente care reglementează nomenclatorul dat.

Art.I pct.80: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„80.După articolul 136 se introduce articolul 136/1 cu următorul cuprins:

„Articolul 136/1. Soluția fiscală individuală anticipată. [...]

(4) Cererea pentru emiterea soluției fiscale poate fi respinsă de organul fiscal competent în modul stabilit de Ministerul Finanțelor”.

Prevederile citate supra nu reglementează criteriile de respingere a cererii de emitere a soluției fiscale de către organul fiscal competent. Sub acest aspect accentuăm faptul că criteriile/temeiul de respingere a cererii urmează a fi indicate în cadrul normativ primar, pentru a asigura stabilitatea reglementării raporturilor juridice în speță și a exclude autoreglementarea aspectelor în cauză de către autoritate.

Recomandarea: Se recomandă autorului completarea art.136/1 cu norme ce vizează criteriile/temeiul de respingere a cererii de emitere a soluției fiscale de către organul fiscal competent.

Art.I pct.125: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„125.Articolul 280 alineatul (1): la litera a):

textul ”din municipii și orașe, inclusiv din localitățile aflate în componența acestora, cu excepția satelor (comunelor) ce nu se află în componența municipiilor Chișinău și Bălți” se exclude;

la prima liniuță, cifra „0,3” se înlocuiește cu cifra „0,4”;

la litera b) cifra „0,1” se înlocuiește cu cifra „0,4”;

Modificările citate supra reglementează majorarea cotei maxime de impozit pe bunurile imobile (majorarea cotei maxime de impozit pe bunurile imobile de la 0,3 la 0,4% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare, și majorarea cu 400% pentru bunurile imobiliare cu altă destinație decît cea locativă sau agricolă, inclusiv exceptînd garajele și terenurile pe care

acestea sînt amplasate și loturile întovărășirilor pomicele cu sau fără construcții amplasate pe ele deoarece aceasta va influența negativ asupra deciziilor autorităților administrației publice locale de a efectua lucrările de reevaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării). Majorarea propusă este excesivă în raport cu contribuabilii, instituind brusc o povară fiscală exagerată.

Recomandarea: *În contextul celor sus-menționate, se recomandă autorului revizuirea, redimensionarea și diminuarea cuantumului impozitelor propuse.*

Art.VII pct.20, Codul vamal art.232 alin.(1) lit.b/1) și alin.(2) „În cazul constatării contravenției de către organul vamal, ca rezultat al controlului ulterior, pentru declarațiile vamale repartizate pe culorile galben sau roșu de controlul vamal și care au fost validate informatic cu acordarea liberului de vamă, sunt sancționate cu amendă de 4% din valoarea obiectului contravenției” și „În cazul în care persoana, pînă la inițierea controlului ulterior, pentru declarațiile vamale repartizate pe culoarul galben sau roșu de controlul vamal....se eliberează de răspundere materială și contravențională cu condiția achitării incontestabile și benevole a drepturilor de import datorate și penalităților calculate”.

Absolvirea de răspundere materială și contravențională în mărime de 4% din valoarea mărfurilor care au constituit obiectul contravenției a declaranților vamali pentru declarațiile vamale repartizate pe culorile „galben sau roșu”, în cazul în care aceștia comunică din propria inițiativă în scris organul vamal despre comiterea contravențiilor vamale se prezintă drept o inechitate față de declaranții vamali pentru declarațiile vamale repartizate pe culoarul de control „verde”. Prin facilitatea dată restricționăm nejustificat cercul de subiecți care sunt în condiții similare, ceea ce, de fapt, este o cerință excesivă care stabilește condiții adaptate convenției anumitor grupuri de persoane.

Recomandarea: *Se recomandă autorului de a acorda această facilitare și declaranților vamali a căror declarație vamală este validată pe culoarul verde.*

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Art.I pct.76: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

76. Codul se completează cu articolele 132/1-132/4 cu următorul cuprins: [...]

Articolul 132/3. Conducerea Serviciului Fiscal de Stat

(1) Serviciul Fiscal de Stat este condus de un director, care este asistat de 3 directori adjuncți.

(2) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale directorului se efectuează în condițiile legii de către Ministrul finanțelor.

(3) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale adjuncților se efectuează în condițiile legii de către Ministrul finanțelor, la propunerea directorului”.

Potrivit art.7 al Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată prin Legea nr.158-XVI din 06 iulie 2007: „ARTICOLUL 7. Sectorul public.

1.Fiecare stat parte se străduiește, dacă este cazul și conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, să adopte, să mențină și să consolideze sisteme de recrutare, de angajare, de încurajare a fidelității, de promovare și de pensionare a funcționarilor și, dacă este cazul, a altor agenți publici nenumiți, care:

a) se bazează pe principiile de eficiență și de transparență și pe criteriile obiective, precum

meritul, echitatea și aptitudinea;

b) cuprind proceduri corespunzătoare pentru a selecționa și pentru a forma persoanele numite să ocupe posturi publice considerate ca fiind în mod special expuse la corupție și, dacă este cazul, pentru a asigura o rotație pe aceste posturi;

c) favorizează o remunerație corespunzătoare și bareme de tratament echitabil, ținând seama de nivelul de dezvoltare economică a statului parte; [...]

2. Fiecare stat parte are în vedere, de asemenea, să adopte măsuri legislative și administrative corespunzătoare, compatibile cu obiectivele prezentei convenții și conforme cu principiile fundamentale ale dreptului său intern, cu scopul de a determina criteriile pentru candidatura și alegerea la un mandat public”.

Recomandarea: Coroborat cu obiecțiile expuse la compartimentul “Discreții excesive ale autorităților publice” se recomandă autorului reglementarea procedurii de concurs public pentru selectarea conducerii Serviciului Fiscal de Stat.

Art.VIII pct.2, art.54 „Republica Moldova, prin intermediul biroului central de legătură centralizează anual pînă la 31 martie a anului următor și raportează la cerere, informația cu privire...”.

Articolul dat nu prevede reglementări privind plasarea pe pagina oficială a Inspectoratului Fiscal de Stat a raportului privind rezultatele asistenței internaționale privind recuperarea creanțelor sau a măsurilor asiguratorii întreprinse în acest sens. Considerăm că nu este suficient de a raporta informațiile date, doar la cerere, acestea trebuie aduse la cunoștința publicului larg prin intermediul surselor de informare.

Recomandarea: În vederea asigurării accesului persoanelor la informația necesară pentru a-și putea exercita drepturile și obligațiile ce le revin, propunem de completat articolul cu norme privind plasarea pe pagina oficială a Inspectoratului Fiscal de Stat a informațiilor cu privire la deciziile adoptate în legătură cu asistența internațională.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Art.I pct.77: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

„77. Articolul 133 va avea următorul cuprins:

„Articolul 133. Atribuțiile organului fiscal. [...] (4) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții în domeniul constatării infracțiunilor:

- 1) să rețină făptuitorul;**
- 2) să ridice corpurile delictive;**
- 3) să solicite informațiile și documentele necesare pentru constatarea infracțiunii;**
- 4) să citeze persoane și să obțină de la ele declarații;**
- 5) să procedeze la evaluarea pagubei;**
- 6) să efectueze orice alte acțiuni care nu suferă amânare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se vor consemna acțiunile efectuate și circumstanțele elucidate în vederea constatării infracțiunilor în limitele normelor de procedură penală;”.**

Atribuirea dreptului Serviciului Fiscal de Stat de a investiga/instrumenta infracțiunile economico-financiare nu este suficient analizată din punct de vedere procedural și organizațional. Astfel, potrivit art.73 din Codul de procedură penală drept organe de constatare sînt: poliția; Poliția de Frontieră; Centrul Național Anticorupție; Serviciul Vamal; Serviciul de Informații și Securitate etc., ceea ce denotă că acestea sunt „organe de drept” cu competențe de urmărire penală, care includ subdiviziuni speciale, resurse umane pregătite

din punct de vedere al activității speciale de investigații (în condițiile Legii 59/2012 privind activitatea specială de investigații) și alte aspecte procedurale, pe cînd Serviciul Fiscal de Stat nu este organ de drept, ci un organ al administrației publice care asigură administrarea fiscală. Mai mult decît atît, în condițiile articolului menționat mai sus, organele constatatoare au dreptul să rețină făptuitorul, să ridice corpurile delictelor, să solicite informațiile și documentele necesare pentru constatarea infracțiunii, să citeze persoane și să obțină de la ele declarații, să procedeze la evaluarea pagubei și să efectueze orice alte acțiuni care nu suferă amînare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se vor consemna acțiunile efectuate și circumstanțele constatate, ceea ce presupune o serie de acțiuni/măsuri speciale de investigație, în condițiile Legii 59/2012 privind activitatea specială de investigații, ceea ce, în opinia noastră, excede esențial misiunea/sarcina de bază a Serviciului Fiscal de Stat, și anume asigurarea administrării fiscale și administrarea altor venituri la bugetul public național, prin crearea de condiții contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației în domeniul fiscal, precum și exercitarea controlului asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale. Totodată, menționăm că acordarea competenței Serviciului Fiscal de Stat de a constata infracțiuni economico-financiare contravine statului subiectului – funcționar public (persoană fizică numită, în condițiile legii într-o funcție publică), atribuit prin proiectul de lege. De asemenea, atribuirea Serviciului Fiscal de Stat competența de organ constator pentru infracțiunile economico-financiare contravine prevederilor Legii nr.98 din 04.05.2012 privind administrația publică centrală de specialitate care stabilește că Serviciul de stat este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister care se constituie pentru „prestarea serviciilor publice administrative” (de înregistrare de stat, de eliberare a actelor etc.). Drept urmare, constatăm că prin competența dată Serviciului Fiscal de Stat își excede competențele funcționale instituite prin Codul fiscal. În contextul analizei expuse, conchidem că investirea Serviciului Fiscal de Stat cu competența de organ constator contravine cadrului legal în vigoare.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a analiza suplimentar competența Serviciului Fiscal de Stat în instrumentarea infracțiunilor economico-financiare, prin prisma obiecțiilor expuse mai sus. Această obiecție este valabilă în tot cuprinsul proiectului.

Art.VIII, pct.2 Capitolul I „Aspecte administrative internaționale” art.10 alin.(2) „Cererea prevăzută la art.9 poate conține solicitarea motivată a unei anchete administrative specifice. În cazul în care autoritatea solicitată din Republica Moldova decide că nu este necesară nici o anchetă administrativă, aceasta comunică de îndată autorității solicitante din alt stat motivele acestei decizii”.

Deși art.10 „Anchete administrative” reglementează procedura aplicabilă anchetei administrative, la alin.(2) al aceluiași articol se prevede un al tip de anchetă, și anume „anchetă administrativă specifică”. În cazul în care se instituie două tipuri de anchete este necesar de prevăzut expres criteriile/condițiile care să le delimiteze după conținut. Mai mult decît atît, articolul dat nu prevede acțiunile (tipurile de controale, verificări etc.) care se includ în ancheta administrativă și în ancheta administrativă specifică. În lipsa acestor reglementări există riscul ca Inspectoratul Fiscal de Stat, la propria discreție, să decidă referitor la categoria/tipul anchetei și la acțiunile care urmează a fi întreprinse, fără careva condiții/criterii în acest sens.

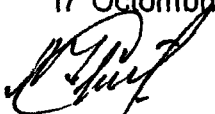
Recomandarea: Se recomandă autorului de a reglementa expres procedura de aplicare a anchetei administrative și a anchetei specifice și acțiunile care urmează a fi întreprinse în cadrul acestor anchete.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

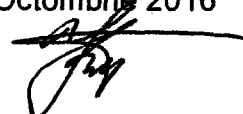
Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal
al Direcției legislație
și expertiză anticorupție
17 Octombrie 2016

Cristina Chistol
inspector superior
al Direcției legislație
și expertiză anticorupție
17 Octombrie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de realizarea
politicii fiscale și vamale pentru anul 2017 și perfecționarea legislației fiscale și vamale (Codul fiscal
nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 - art.3,5,8,12,etc; Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale
Codului fiscal - art.24; Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal - art.28; Codul
vamal, etc)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.VIII pct.2, art.34 alin.(2) lit.b) „care ar divulga un secret comercial, industrial sau profesional”.		Cuvântul „industrial” nu corespunde terminologiei utilizate în legislația națională. Astfel, conform prevederilor Legii nr.550 din 21.07.1995 instituțiilor financiare se utilizează noțiunea de secret comercial, bancar și profesional.	Propunem de substituit cuvântul „industrial” cu cuvântul „bancar”.
2	Art.1 pct.81: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 81. Articolul 148 se completează cu alineatele (8), (9), (10) și (11) cu următorul	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Prevederile sus-citate stabilesc norme incompatibile cu cadrul normativ primar. În conformitate cu prevederile art.47 din Codul Muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003: “Transferul salariatului la o altă muncă permanentă în cadrul aceleiași unități, cu modificarea contractului individual de muncă conform art.68, precum și angajarea prin transferare la o muncă permanentă la o altă unitate ori transferarea într-o altă localitate împreună cu unitatea, se permit numai cu acordul	Se recomandă autorului revizuirea și racordarea prevederilor proiectului la prevederile corespondente ale legislației în vigoare ce reglementează procedura de transfer a angajatului.

	<p>cuprins: „(8) În interes de serviciu, Directorul Serviciului Fiscal de Stat, este în drept să transfere temporar angajații Serviciului Fiscal de Stat, fără acordul acestora, în altă funcție echivalentă în cadrul aceleiași subdiviziuni structurale sau în altă subdiviziune structurală, din aceeași localitate sau care se află într-o altă localitate, o dată în an pentru o perioadă de cel mult 6 luni de zile, cu acoperirea tuturor cheltuielilor de transport și cazare”.</p>		<p>scris al părților”. În aceeași ordine de idei, potrivit art.48 alin.(5) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04 iulie 2008: “Transferul în interesul serviciului se face numai cu acordul scris al funcționarului public transferat”. Circumstanța în cauză poate constitui un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru aplicarea normei "convenabile" într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile.</p>	
3	<p>Art.VII pct.20, Codul vamal art.232 alin.(1)) lit.b/1) „În cazul constatării contravenției de către organul vamal, ca rezultat al controlului ulterior, pentru declarațiile vamale repartizate pe culoarele galben sau roșu de controlul vamal și care au fost validate informatic cu acordarea liberului de vamă, sunt sancționate cu amendă de 4% din valoarea obiectului contravenției”</p>	<p>Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare</p>	<p>Sintagma „validate informatic” este în contradicție cu prevederile art.1 pct.62/1 din Codul vamal care stipulează noțiunea de validare automată a declarației vamale – operațiune mecanică a sistemului informațional vamal prin care declarația vamală se validează informatic, fără intervenția directă a colaboratorului vamal, conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal.</p>	<p>Se recomandă autorului de a substitui cuvântul „informatic” cu cuvântul „automat”.</p>
4	<p>Art.VIII, pct.2 Capitolul I „Aspecte administrative internaționale” art.12 „Sfera de</p>	<p>Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare</p>	<p>Deși articolul dat prevede categoriile de venituri și informațiile relevante privind administrarea fiscală a persoanei fizice și a persoanei juridice care sunt</p>	<p>Se recomandă autorului de a prevedea procedura de notificare/informare a</p>

	<p>aplicare și condițiile schimbului automat de informații”.</p>		<p>supuse prelucrării în cadrul schimbului de informații, la solicitarea autorităților străine, acesta nu prevede procedura de notificare/informare a persoanei a cărei informație este supusă prelucrării. Lipsa acestor reglementări va duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice și juridice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private. Pericolul aplicării normei date constă în faptul că Inspectoratul Fiscal de Stat va transmite autorității solicitante informații despre veniturile și cheltuielile persoanei fizice și juridice fără acordul prealabil al acestora, ceea ce va prejudicia interesele subiecților vizați. De asemenea, vor fi încălcate prevederile Legii nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	<p>persoanelor fizice și juridice în procesul schimbului de informații. Obligația de notificare a persoanei fizice și juridice este necesară de prevăzut în tot cuprinsul Capitolul I „Aspecte administrative internaționale”.</p>
5	<p>Art.VIII pct.2, art.22 alin.(2) „Prevederile art.21 alin.(2) și (4) nu pot fi în niciun caz interpretate ca permițând autorității solicitate din Republica Moldova să refuze furnizarea de informații pentru motivul că aceste informații sunt deținute de o bancă, de o altă instituție financiară, de o persoană desemnată sau care acționează în calitate de agent ori de administrator sau că informațiile respective se referă la participările la</p>	<p>Prevederi contradictorii în proiect</p>	<p>Norma dată excede sfera de reglementare a art.5 al Capitolului I „Aspectele administrative internaționale” din proiect care stipulează că prezentul capitol reglementează normele și procedurile potrivit cărora Republica Moldova cooperează cu alte state, în vederea realizării schimbului de informații și asistență în privința „taxelor și impozitelor”, politici și practici care țin de organele fiscale. Pe când prevederile art.20 alin.(2) din proiect obligă instituțiile financiare sau persoanele desemnate sau care acționează în calitate de agent ori de administrator să furnizeze informații „financiar-bancare” despre clienții săi autorităților competente a unui stat străin sunt politici din domeniul financiar-bancar. Prin norma</p>	<p>Pentru a nu admite conflicte de norme în cadrul proiectului, precum ingerințe excesive în activitatea instituțiilor financiare, propunem de exclus alin.(2) art.20 din proiect. Această obiecție este valabilă și pentru art.34 alin.(3) din proiect .</p>

	capitalul unei persoane”.		dată se încalcă regimul juridic al asigurării secretului bancar, comercial și profesional, ceea ce va duce la prejudicierea intereselor deponenților instituțiilor financiare și ale statului.	
6	Art.VIII pct.2, art.36 „Prezența în birourile administrative și participarea la anchetele administrative”.	Prevederi contradictorii în proiect	Noțiunea de „birou administrativ” este în contradicție cu prevederile art.32 lit.a) din proiect care prevede definiția de „birou central de legătură”. Este necesar de exclus aceste conflicte de norme de drept din cadrul proiectului.	Propunem de substituit sintagma „birou administrativ” cu sintagma „birou central de legătură”.
7	Art.I pct.70: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 70.Articolul 127: la alineatul (1) cuvântul „Guvern” se înlocuiește cu cuvintele „Ministerul Finanțelor”; la alineatul (3) cuvântul „Guvern” se înlocuiește cu cuvintele „Ministerul Finanțelor”.	Norme în alb	Amendamentele precitate redistribuie competența de aprobare atât a formei registrului de evidență a mărfurilor supuse accizelor ce se expediază (se transportă) pentru fiecare încăpere de acciz și a informației ce trebuie reflectată în acesta, cât și formei și modului de completare a declarației privind achitarea accizelor, competență care în prezent este exercitată de către Guvern. Astfel, operarea amendamentelor propuse, va determina exercitarea prerogativei în cauză de către Ministerul Finanțelor, care va elabora și aproba în mod autonom, reglementări cu caracter normativ, conturând astfel caracterul unei norme în alb. În cazul utilizării normelor în cauză, elementele (factorii) coruptibilității nu sînt evidențiați direct, dar aceste norme contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi etc. Totodată, circumstanța în cauză periclitează stabilitatea raporturilor juridice reglementate or	Se recomandă autorului revizuirea oportunității amendamentelor propuse.

			atribuirea competenței riscă să determine multiple riscuri ce țin de modificarea frecvență a formularelor vizate supra și stabilirea unor condiții excesive de completare a acestora de către agenții economici.	
8	Art.I pct.6: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 6. Articolul 12/1 se completează cu alineatele (4)-(6) cu următorul cuprins: [...] (5) Perioada fiscală menționată la alin.(4) al prezentului articol poate fi ulterior modificată doar dacă perioada de gestiune pentru întocmirea și prezentarea situațiilor financiare este modificată în corespundere cu prevederile Legii contabilității”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Utilizarea cuvintelor „poate fi ulterior” în context atribuie caracter discreționar normei per ansamblu. În condițiile redacției propuse, autoritatea va dispune în mod discreționar de prerogativa de decizie asupra oportunității modificării perioadei fiscale. În acest sens, remarcăm faptul că potrivit normelor de tehnică legislativă, conținutul amendamentelor propuse trebuie expus în mod clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, iar textul acestora trebuie să dispună de un caracter dispozitiv și să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Prin urmare, utilizarea cuvintelor „poate fi ulterior” în conținutul normei periclitează previzibilitatea raporturilor juridice reglementate, or redacția propusă nu dispune de un nivel suficient de precizie și creează precondiții pentru interpretarea subiectivă a regulilor instituite și formarea unei practici neuniforme pe dimensiunea dată.	Se recomandă autorului substituirea cuvintelor “poate fi” cu cuvântul „este”.
9	Art.I pct.25: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se	Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Normele citate supra utilizează noțiunea de „prețul de piață” în contextul evaluării activelor de capital. Totodată, remarcăm lipsa unor referințe vis-a-vis de modul de determinare a acestuia și subiectul care efectuează evaluarea în cauză (în special pentru imobile). Circumstanța în cauză determină incertitudine la etapa implementării normei și	Se recomandă autorului reglementarea modului de determinare a „prețului de piață” și a factorului de decizie în acest sens.

	<p>completează după cum urmează: „25.Articole 37-42 vor avea următorul cuprins: [...] Articolul 40 [...] (2) Suma încasată ca urmare a vânzării, schimbului sau altui mod de înstrăinare a activelor de capital este egală cu suma mijloacelor bănești sau valoarea evaluată la prețul de piață a activelor de capital obținute sub formă nemonetară”; [...] „(4) Persoana care face o donație se consideră că a vândut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă din baza lui valorică ajustată sau prețul lui de piață la momentul donării”. „Articolul 42. Bază valorică a activelor de capital. (1) Bază valorică a activelor de capital se confirmă documentar conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor, și constituie: [...] 4)valoarea de piață a activelor de capital (la data dobândirii dreptului de proprietate) obținute prin moștenire, titlul de donație sau prin contractul de întreținere pe viață;”.</p>		<p>exercitării unor discreții excesive de către autoritate în raport cu beneficiarul.</p>	
10	Art.I pct.57-58: „Codul fiscal	Lipsa/ambiguitatea	Excluderea mecanismului de determinare a valorii	Se recomandă autorului

	nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „57. La articolul 97, alineatele (6) și (7) se abrogă”. „58. La articolul 98 alineatul (2) se abrogă”.	procedurilor administrative	impozabile a livrărilor impozabile de mărfuri, servicii contractate în valută străină cu decontare în moneda națională nu exclude inadvertențele privind utilizarea cursului valutar al BNM la determinarea valorii impozabile cu TVA aferente contractelor încheiate în valută străină, în special în cazurile când clauzele contractuale nu reglementează aspectele date. În condițiile date, există riscul determinării discreționare a valorii impozabile a livrărilor impozabile de mărfuri, servicii contractate în valută străină cu decontare în moneda națională și exercitarea unor atribuții excesive de către autoritate în acest sens.	revizuirea amendamentelor propuse or soluția propusă nu va avea impactul scontat.
11	Art.I pct.76: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 76. Codul se completează cu articolele 132/1-132/4 cu următorul cuprins: [...] Articolul 132/3. Conducerea Serviciului Fiscal de Stat (1) Serviciul Fiscal de Stat este condus de un director, care este asistat de 3 directori adjuncți. (2) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea	Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Prevederile cadrului normativ primar ce reglementează „Conducerea Serviciului Fiscal de Stat” trebuie să conțină în mod indispensabil norme ce vizează modul de desfășurare a procedurii de selectare (concursul) a conducătorului și criteriile aplicabile candidaților reuniți în concurs. Lipsa unor astfel de reglementări în acest sens creează precondiții pentru exercitarea unor atribuții excesive de către factorul de decizie la etapa numirii în funcție a conducerii Serviciului Fiscal de Stat.	Coroborat cu obiecțiile expuse la compartimentul “Accesul limitat la informație, lipsa transparenței” se recomandă autorului reglementarea procedurii de concurs public pentru selectarea conducerii Serviciului Fiscal de Stat.

	<p>raporturilor de serviciu ale directorului se efectuează în condițiile legii de către Ministrul finanțelor. (3) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale adjuncților se efectuează în condițiile legii de către Ministrul finanțelor, la propunerea directorului”.</p>			
12	<p>Art.I pct.77: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 77.Articolul 133 va avea următorul cuprins: „Articolul 133. Atribuțiile organului fiscal (1) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are, următoarele atribuții generale: [...] 10) promovează integritatea în exercitarea funcțiilor publice la nivelul Serviciului Fiscal de Stat și întreprinde măsurile de prevenire și combatere a corupției în cadrul Serviciului;”.</p>	<p>Instituirea atribuțiilor paralele</p>	<p>În conformitate cu prevederile Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție* nr.1104-XV din 06 iunie 2002:“Centrul Național Anticorupție (denumit în continuare Centru) este un organ specializat în prevenirea și combaterea corupției, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional”. Astfel, amendamentul propus stabilește atribuții exercitate în paralel de către 2 instituții fapt care va genera riscuri de corupție aferente procesului reglementat. Totodată, exercitarea atribuției de combatere a corupției implică aplicarea măsurilor speciale de investigație conform prevederilor Legii privind activitatea specială de investigații nr.59 din 29 martie 2012, fapt care excede competența funcțională a organului fiscal.</p>	<p>Se recomandă autorului excluderea pct.10) art.133 Cod Fiscal (din redacția proiectului).</p>

13	<p>Art.I pct.80: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „80.După articolul 136 se introduce articolul 136/1 cu următorul cuprins: „Articolul 136/1. Soluția fiscală individuală anticipată. [...] (6) Persoana fizică și persoana juridică ce desfășoară activitate de întreprinzător solicitantă are dreptul la restituirea taxei achitate în cazul în care Serviciu Fiscal de Stat respinge cererea de emitere a soluției fiscale individuale anticipate”.</p>	<p>Termene neclare pentru luarea deciziilor</p>	<p>Prevederile proiectului nu reglementează procedura și termenul de restituire a taxei achitate în cazul în care Serviciu Fiscal de Stat respinge cererea de emitere a soluției fiscale individuale anticipate. Circumstanța în cauză creează riscul exercitării unor atribuții excesive de către autoritate inclusiv sub aspectul tergiversării procedurii în cauză.</p>	<p>Se recomandă autorului reglementarea procedurii și termenului de restituire a taxei achitate în cazul în care Serviciu Fiscal de Stat respinge cererea de emitere a soluției fiscale individuale anticipate.</p>
14	<p>Art.VI, Legea pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal nr.1056 din 16 iunie 2000, art.4 alin.(7) lit.b) textul „precum și pentru gospodăriile țărănești (de fermier) și textul „cu participarea inspectoratelor fiscale teritoriale” se exclud”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Considerăm că prin excluderea normei potrivit căreia serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale ale primăriilor cu participarea inspectoratelor fiscale teritoriale sunt obligate să calculeze gospodăriilor țărănești (de fermier) suma anuală a impozitului funciar și să întocmească avizele de plată a impozitului se vor admite confuzii și discreții în procesul de calcularea impozitului funciar, întrucât nu este prevăzută expres procedura de calculare a obligației date.</p>	<p>În vederea excluderii unor confuzii și discreții din partea gospodăriilor țărănești (de fermier) în procesul de calculare a impozitului funciar, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.</p>

			Acestea sunt norme procedurale care trebuie să fie reglementate expres în lege, pentru a nu admite abuzuri și discreții în procesul de stabilire a obligațiilor fiscale privind impozitul funciar.	
15	Art.VII pct.12, Codul vamal art.181 alin.(3) „Organele vamale sunt în drept ca, din oficiu sau la solicitarea declarantului, într-o perioadă de 4 ani de la data depunerii declarației vamale să modifice declarația vamală”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Norma este discreționară deoarece acordă dreptul organelor vamale de a modifica declarația vamală, la propria latitudine, fără careva criterii/cazuri în acest sens. Dat fiind faptul că declarația vamală este un act juridic din momentul primirii de către organul vamal (potrivit art.180 din Codul vamal), aceasta trebuie să fie modificată doar în condițiile prevăzute de Codul Vamal. În caz contrar, există riscul ca organul vamal, la propria discreție, să modifice declarația vamală, ceea ce ar prejudicia interesele declarantului vamal, întrucât se introduc modificări fără acordul acestuia.	Se recomandă autorului reglementarea criteriilor de inițiere a procedurii de modificare a declarației vamale și reglementarea obligativității obținerii acordului prealabil al declarantului în acest sens.
16	Art.VII pct.14, Codul vamal art.195/3 alin.(1) pct.4) lit.h) „dispune, dacă este cazul, de proceduri satisfăcătoare de gestionare a licențelor și/sau a autorizațiilor de import/sau de export acordate în conformitate cu măsurile de politică comercială”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Norma este discreționară, întrucât nu stabilește expres cazurile când agentul economic va fi obligat să dispună de proceduri satisfăcătoare de gestionare a licențelor și/sau a autorizațiilor de import/sau de export în vederea obținerii statutului de agent economic autorizat. De asemenea, nu este clar ce se include în noțiunea de „proceduri satisfăcătoare”. Prin urmare, construcțiile normative cum ar fi „dacă este cazul” și „proceduri satisfăcătoare” generează pericolul unor interpretări și aplicări discreționare a normei din partea organului vamal în procesul de acordare a statutului de agent economic autorizat.	Se recomandă autorului de a prevedea cazurile când agentul economic va trebui să dețină proceduri de gestionare a licențelor și de a defini noțiunea de „proceduri satisfăcătoare”.
17	Art.VII pct.15, Codul vamal art.202/1alin.(8) „În cazul	Termene neclare pentru luarea deciziilor	Prevederea dată nu prevede termenul de informare a plătitorului vamal despre rezultatele	Se recomandă autorului de a prevedea termenul

	depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal...”.		preliminare ale auditului post-vămuire. Lipsa acestui termen va lăsa la discreția organului vamal stabilirea termenului, în dependență de caz sau interes, ceea ce ar prejudicia interesele plătitorului vamal.	de informare a plătitorului vamal. Totodată, propunem de prevăzut la art.202/2 alin.(5) din Codul vamal termenul de informare a declarantului vamal.
18	Art.VIII, pct. Capitolul I „Aspecte administrative internaționale” art.8 alin.(2) „Prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat, se desemnează biroul central de legătură. Autoritatea competentă din Republica Moldova este responsabilă de informarea celorlalte state cu privire la desemnarea biroului central de legătură”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Din conținutul normei nu este clar dacă biroul central de legătură va fi o structură aparte instituită pe lângă Inspectoratul Fiscal de Stat sau va fi o subdiviziune din cadrul acestuia. Considerăm că acest aspect este important din punct de vedere organizatoric, întrucât în ambele cazuri se propun cheltuieli financiare din partea statului privind realizarea schimbului de informații și asistență. În caz contrar, există riscul ca Inspectoratul Fiscal de Stat, la propria discreție, să decidă referitor la desemnarea biroului central de legătură.	Se recomandă autorului de a prevedea expres statutul biroului central de legătură, ca de exemplu: direcție, secție din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat.
19	Art.VIII, pct.2 Capitolul I „Aspecte administrative internaționale” art.13 alin.(2) „Autoritatea competentă din Republica Moldova poate să comunice, prin schimb spontan, autorităților competente din celelalte state orice informații de care are cunoștință și care pot fi utile acestora”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Acordarea dreptului Inspectoratului Fiscal de Stat de a transmite autorităților solicitante din alte state „orice informație” de care are cunoștință este abuzivă și discreționară. Această informație trebuie să fie catalogată după categoriile/tipurile de venituri și cheltuieli prevăzute de Codul fiscal, astfel încât să nu fie prejudiciate interesele persoanelor fizice și juridice, dar și interesul statului.	Recomandăm autorului de a exclude sintagma „orice informație” și de prevăzut expres categoria de informație care urmează a fi transmisă autorității solicitante.

20	<p>Art.VIII pct.2, art.15 alin.(1) „Prin acord între autoritatea solicitantă din alt stat și autoritatea solicitată din Republica Moldova și potrivit condițiilor stabilite de aceasta din urmă, funcționarii împuterniciți de autoritatea solicitantă din alt stat pot, în vederea schimbului de informații prevăzut la art.5 alin.(1), să fie prezenți în subdiviziunile în care își desfășoară activitatea autoritățile administrative ale Republicii Moldova și/sau să fie prezenți la anchetele administrative efectuate pe teritoriul Republicii Moldova...”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Implicarea funcționarilor împuterniciți de autoritatea solicitantă a unui stat străin în activitatea subdiviziunilor în care își desfășoară activitatea autoritățile administrative ale Republicii Moldova este un drept excesiv, deoarece prin aceasta se admite o imixtiune gravă în competența organului de stat cu atribuții de administrare fiscală, ceea ce, de fapt, poate duce la periclitatea securității naționale ale statului. De asemenea, prin norma dată se lasă la discreția Inspectoratului Fiscal de Stat de a decide referitor la acordarea dreptului funcționarilor străini de a se implica și în activitatea altor autorități publice centrale, întrucât norma nu face restricții în acest sens, ceea ce va duce la prejudicierea intereselor entităților de stat, întrucât este o ingerință abuzivă în activitatea organelor de stat.</p>	<p>Pentru a nu admite o ingerință în activitatea organelor de stat din Republica Moldova, propunem autorului de a exclude art.15 din proiect. Această obiecție este valabilă în tot cuprinsul Art.VIII.</p>
21	<p>Art.VIII pct.2, art.16 alin.(2) „Autoritatea competentă din Republica Moldova identifică în mod independent persoanele pentru care intenționează să propună un control simultan”.</p>		<p>Norma este discreționară, deoarece acordă dreptul Inspectoratului Fiscal de Stat de a decide, la propria discreție, referitor la condițiile de atribuire a controlului simultan, întrucât nu sunt prevăzute cazurile când organul fiscal va fi în drept să efectueze controlul dat. Considerăm că este necesar de prevăzut situațiile/cazurile privind aplicarea controalelor simultane de către Inspectoratul Fiscal de Stat și autoritățile competente dintr-un stat străin, pentru a nu prejudicia interesele contribuabililor din Republica Moldova.</p>	<p>Se recomandă autorului de a prevedea cazurile când organul fiscal din Republica Moldova va fi în drept să efectueze controlul simultan cu autoritățile competente ale statului străin.</p>

22	Art.VIII pct.2, art.18 alin.(1) „În cazul în care autoritatea competentă din Republica Moldova furnizează informații în temeiul art.9 sau art.13, aceasta poate solicita autorității competente care primește informațiile să transmită rezultatul utilizării informațiilor primite”.		Sintagma „poate solicita” este discreționară, deoarece acordă dreptul Inspectoratului Fiscal de Stat de a solicita de la autoritățile competente al statului străin, de la caz la caz, informațiile privind rezultatele utilizării informațiilor primite. Considerăm că organul fiscal este obligat, în toate cazurile, să solicite această informație, întrucât constată rezultatul motivelor care au stat la baza schimbului de informații și a controalelor fiscale.	Se recomandă autorului de a exclude cuvântul „poate”.
23	Art.VIII pct.2, art.23 „În cazul în care Republica Moldova oferă unei țări terțe o cooperare mai extinsă decât cea prevăzută de prezentul capitol, Republica Moldova nu poate refuza o astfel de cooperare extinsă cu niciunul dintre alte state care doresc să inițieze o astfel de cooperare extinsă reciprocă cu Republica Moldova”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Acordarea dreptului Inspectoratului Fiscal de Stat la o cooperare mai extinsă decât cea prevăzută la Capitolul I „Aspectele administrative internaționale” este excesivă și discreționară, deoarece aceasta presupune că ambele părți (autoritatea competentă din Republica Moldova și autoritatea competentă străină) dobîndesc dreptul de a-și extinde competențele funcționale în efectuarea schimbului de informații și în efectuarea controalelor fiscale în afara cadrului legal, ceea ce va prejudicia esențial interesul public general.	Pentru, a nu admite imixțiuni nejustificate în activitatea organelor de stat cu atribuții fiscale, propunem de exclus articolul dat din proiect.
24	Art.VIII pct.2, art.35 „În cazul în care urmează să se efectueze o rambursare/restituire de impozite, taxe sau drepturi, altele decât taxa pe valoarea adăugată, către o persoană stabilită ori având domiciliul într-un alt stat, statul din care urmează să se efectueze	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Sintagma „poate informa” este discreționară, deoarece acordă dreptul statului în care urmează să se efectueze rambursarea/restituirea impozitelor sau taxelor de a informa, de la caz la caz, statul unde este stabilită sau unde își are domiciliul persoana supusă procedurii de rambursare/restituire. Considerăm că este necesar, în mod obligatoriu, de informat statul în care urmează să se efectueze rambursarea impozitelor și taxelor, precum persoană care este	Propunem de substituit sintagma „poate informa” cu cuvântul „informează”.

	rambursarea/restituirea poate informa statul unde este stabilită sau unde își are domiciliul persoana respectivă cu privire la rambursarea/restituirea ce urmează a se efectua”.		supusă procedurii date.	
25	Art.VIII pct.2, art.37 alin.(3) „Autoritatea solicitantă depune o cerere de notificare în temeiul prezentului capitol numai atunci când nu poate efectua notificarea în conformitate cu normele care reglementează notificarea documentului în cauză în statul solicitant sau atunci când o astfel de notificare ar cauza dificultăți disproporționate”.		Norma este confuză și discreționară, întrucât, pe de o parte, impune obligația autorității solicitante de a notifica persoana căreia îi se aplică procedura de recuperare a creanței, iar pe de altă parte, o exclude de această obligație cu condiția când o astfel de notificare ar cauza „dificultăți disproporționate”. În primul rând, nu este clar ce presupune noțiunea de „dificultăți disproporționate”, iar în al doilea rând, prin excepția dată lezăm dreptul persoanei la protecția datelor cu caracter personal.	În vederea protejării datelor cu caracter personal, propunem de exclus sintagma „sau atunci când o astfel de notificare ar cauza dificultăți disproporționate”. Această obiecție este valabilă în tot cuprinsul Art.VIII din proiect.
26				
27	Art.I pct.6: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 6. Articolul 12/1 se completează cu alineatele	Stabilirea condițiilor neexhaustive (autoritatea poate impune cerințe suplimentare arbitrare)	Norma precitată reglementează obligația agentului economic de a prezenta către Serviciul Fiscal de Stat documentele privind schimbarea perioadei fiscale către Serviciul Fiscal de Stat, în lipsa unor prevederi exprese ce enumeră categoriile de acte ce urmează a fi prezentate în acest sens de către agentul economic. În condițiile date, există riscul impunerii în mod nejustificat a unor condiții/cerințe suplimentare arbitrare agentului economic de către autoritate.	Se recomandă autorului reglementareacategoriilor de acte ce urmează a fi prezentate de către agentul economic.

	(4)-(6) cu următorul cuprins: [...] (6) Înainte de aplicarea unei noi perioade fiscale, în corespundere cu prevederile alin.(4) sau alin.(5) al prezentului articol, agentul economic este obligat: a) să informeze și să prezinte documentele privind schimbarea perioadei fiscale către Serviciul Fiscal de Stat, în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat;"			
28	Art.I pct.56, 61: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „56:Articolul 96 litera b): [...] după liniuța a 6, se introduce o liniuță nouă cu următorul cuprins: 8% - la biocombustibilul solid destinat producerii energiei termice și apei calde, livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și la materia primă livrată în scopul producerii biocombustibilului solid, sub formă de produse din	Stabilirea condițiilor dificile de realizat	Amendamentele propuse majorează cota TVA (de la 0% la 8%) pentru unele categorii de mărfuri (biocombustibilul solid destinat producerii energiei termice și apei calde, livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și la materia primă livrată în scopul producerii biocombustibilului solid, sub formă de produse din activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn). Circumstanța în cauză, după cum recunoaște și autorul, va afecta atât consumatorul final, cât și în mod indirect producătorii de materie primă și biocombustibil solid prin formele de administrare și prin influențarea condițiilor de funcționare a pieței la mărfurile în cauză. Prin urmare, amendamentele propuse, stabilesc condiții excesive în raport cu cele actuale de activitate pentru agenții economici din domeniul producerii energiei termice și apei calde din biocombustibilul solid cât și livrării	Se recomandă autorului revizuirea oportunității amendamentului propus or acesta va submina dezvoltarea sectorului vizat.

	activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn;”. „61. Articolul 104: litera b1) se abrogă;”.		materiei prime în scopul producerii.	
29	Art.I pct.71: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „71.Anexa nr.1 la titlul IV va avea următorul cuprins: [...] Poziția tarifară 711311000; 711319000; 711320000 Denumirea mărfii Articole de bijuterie sau de giuvaiergerie și părți ale acestora din argint, chiar acoperite, placate sau dublate cu alte metale prețioase Unitatea de măsură valoarea în lei Cota accizului 2017, lei 5%; 2018, lei 3%; 2019, lei 0% Din conținutul Anexei se exclud: - Poziția tarifară 8519 Denumirea mărfii Aparate de înregistrare a sunetului; aparate de reproducere a	Stabilirea condițiilor adaptate convenției anumitor persoane sau grupuri	Structura Anexei nr.1 la titlul IV Cod fiscal a fost revizuită cu operarea unor modificări care sunt lipsite de argumentare. În acest sens, analiza comparativă a amendamentelor propuse în raport cu prevederile în vigoare denotă 2 aspecte: i)modificarea paradigmei impozitării cu accize și a tendinței de impozitare propuse a pozițiilor tarifare 711311000; 711319000; 711320000; ii)anularea accizului pentru aparatele de înregistrare și reproducere a sunetului, aparatele video de înregistrat sau de reprodus și aparatele de recepție pentru radiodifuziune. În condițiile date, ținând cont de consistența amendamentelor propuse, se impune necesitatea justificării modificării paradigmei impozitării cu accize a pozițiilor tarifare 711311000; 711319000; 711320000 și a tendinței de impozitare propuse, în speciale finalităților urmărite pentru anul 2019. În lipsa unor argumente pertinente, poate fi apreciată tendința de relaxare fiscală a sectorului și crearea unor condiții favorabile dezvoltării sectorului vizat. Totodată, se impune necesitatea completării spectrului de argumente expuse pentru anularea accizului pentru aparatele de înregistrare și reproducere a sunetului, aparatele video de înregistrat sau de reprodus și aparatele de	Se recomandă autorului revizuirea amendamentelor propuse. În eventualitatea în care autorul insistă asupra acestora, se impune necesitatea justificării prealabile a formulelor propuse în modul corespunzător în nota de argumentare a proiectului cu prezentarea unor raționamente plauzibile ce vor acorda o forță probantă solidă inițiativei/vor spori forța probantă a argumentelor prezentate și vor exclude riscul promovării intereselor unui grup în detrimentul interesului public.

	<p>sunetului; aparate de înregistrare și reproducere a sunetului Unitatea de măsură valoarea în lei Cota accizului 15% - Poziția tarifară 852110; 852190000; 8527 Denumirea mărfii Aparate video de înregistrat sau de reprodus, chiar încorporând un receptor de semnale videofonice cu bandă magnetică; Alte aparate video de înregistrat sau de reprodus, chiar încorporând un receptor de semnale videofonice; Aparate de recepție pentru radiodifuziune, chiar combinate, în același corp, cu un aparat de înregistrare sau de reproducere a sunetului sau cu un ceas Unitatea de măsură valoarea în lei Cota accizului 5%.</p>		<p>recepție pentru radiodifuziune. Astfel, pentru a demonstra faptul că costul de administrare a mărfurilor respective este mai mare decât veniturile încasate din aplicarea accizului (1,5 mil lei), autorul urmează să prezinte suma accizelor încasate în acest sens pe parcursul ultimilor ani.</p>	
30	<p>Art.I pct.72: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „72.Anexa nr.2 la titlul IV va avea următorul</p>	<p>Stabilirea condițiilor adaptate convenției anumitor persoane sau grupuri</p>	<p>Amendamentele propuse la Anexa nr.2 la titlul IV citate supra prevăd reducerea cotei accizului de la 3,72 euro la 2,5 euro (cu reflectarea acestuia în valuta națională). Sub acest aspect, autorul întru justificarea inițiativei propuse invocă faptul că nivelul majorat a accizei a avut ca efect reducerea numărului de autoturisme la capitolul respectiv. În acest sens, numărul autoturismelor importate cu capacitate cilindrică de 3000 cm³ (benzină) a scăzut de la 1452 unități în 2014 la 300 unități în</p>	<p>Se recomandă autorului revizuirea amendamentelor propuse și ajustarea cuantumului accizului propus în MDL pentru mărfurile de la poziția tarifară 870333 la valoarea celor stabilite actual de legislația fiscală în euro.</p>

	<p>cuprins: [...] - Poziția tarifară 870333 Denumirea mărfii: – Alte vehicule (autoturisme) cu motor cu piston, cu aprindere prin compresie (diesel sau semidiesel): – – Cu capacitatea cilindrică de peste 2500 cm³ Unitatea de măsură: cm³ Cota accizului în funcție de termenul de exploatare a mijlocului de transport, MDL: de la 0 la 2 ani inclusiv 55,60; de la 3 la 4 ani inclusiv 56,04; de la 5 la 6 ani inclusiv 56,27; de 7 ani 56,49; de 8 ani 56,71; de 9 ani 56,93; de 10 ani 57,16”.</p>		<p>2015 (micșorînd încasările aferente accizelor cu 33,85 mln. lei), iar cel al autoturismelor cu capacitate cilindrică de 2500 cm³ (diesel) a scăzut de la 375 unități la 282 unități în 2015 față de 2014 (micșorînd încasările aferente accizelor cu 9,57 mln. lei). Totodată, autorul consideră că micșorarea propusă va stimula înregistrarea autovehiculelor respective în Republica Moldova și nu în alte țări sau regiuni ale țării evitîndu-se în acest sens achitarea accizelor.</p> <p>Sub acest aspect remarcăm faptul că autorvehicolele la pozițiile tarifare în cauză sunt bunuri specifice unei anumite categorii de persoane, fapt care din start micșorează numărul de bunuri importate. Totodată, importul mai multor autovehicole la poziția vizată cu o cotă a accizului micșorată cu 33% nu va asigura realizarea impactului scontat și majorarea veniturilor la buget.</p> <p>În aceeași ordine de idei, micșorarea propusă nu va exclude riscul înregistrării autovehiculelor în alte țări sau regiuni ale țării evitîndu-se în acest sens achitarea accizelor, atît timp cît acestea oferă un regim de accizare mai relaxat.</p> <p>În condițiile celor sus-menționate, ținînd cont de faptul că modificările propuse nu vor asigura realizarea impactului scontat, acestea totuși vor institui condiții adaptate convenției unui grup de persoane, promovînd astfel interesul acestora.</p>	
31	Art.I pct.80, 107: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție	Stabilirea condițiilor neexhaustive (autoritatea poate impune cerințe suplimentare arbitrare)	Utilizarea cuvintelor „documente relevante/probele relevante” în context atribuie normei per ansamblu caracter incert și condiționează riscul impunerii unor cerințe suplimentare arbitrare de către	Se recomandă autorului reglementarea exhaustivă a actelor ce însoțesc cererea pentru emiterea

<p>specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „80.După articolul 136 se introduce articolul 136/1 cu următorul cuprins: „Articolul 136/1. Soluția fiscală individuală anticipată. [...] (2) Cererea pentru emiterea soluției fiscale individuale anticipate trebuie să fie însoțită de documente relevante pentru emitere, precum și de dovada plății taxei de emitere”. 107. La articolul 226/15, alineatul (3): se completează cu litera g) cu următorul cuprins: „g) obligația de a prezenta toate probele relevante obiectului controlului fiscal pînă la inițierea controlului fiscal sau pînă la finalizarea controlului fiscal.”</p>		<p>autoritate.</p>	<p>soluției fiscale individuale anticipate/probelor relevante controlului sau completarea normei cu referințe la prevederile corespondente care reglementează nomenclatorul dat.</p>	
<p>32</p>	<p>Art.I pct.80: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „80.După articolul</p>	<p>Listă neexhaustivă a temeiurilor de refuz</p>	<p>Prevederile citate supra nu reglementează criteriile de respingere a cererii de emitere a soluției fiscale de către organul fiscal competent. Sub acest aspect accentuăm faptul că criteriile/temeiul de respingere a cererii urmează a fi indicate în cadrul normativ primar, pentru a asigura stabilitatea reglementării raporturilor juridice în speță și a exclude autoreglementarea aspectelor în cauză de către autoritate.</p>	<p>Se recomandă autorului completarea art.136/1 cu norme ce vizează criteriile/temeiul de respingere a cererii de emitere a soluției fiscale de către organul fiscal competent.</p>

	136 se introduce articolul 136/1 cu următorul cuprins: „Articolul 136/1. Soluția fiscală individuală anticipată. [...] (4) Cererea pentru emiterea soluției fiscale poate fi respinsă de organul fiscal competent în modul stabilit de Ministerul Finanțelor”.			
33	Art.I pct.125: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „125.Articolul 280 alineatul (1): la litera a): textul ”din municipii și orașe, inclusiv din localitățile aflate în componența acestora, cu excepția satelor (comunelor) ce nu se află în componența municipiilor Chișinău și Bălți” se exclude; la prima liniuță, cifra „0,3” se înlocuiește cu cifra „0,4”; la litera b) cifra „0,1” se înlocuiește cu cifra „0,4”.”.	Stabilirea condițiilor dificile de realizat	Modificările citate supra reglementează majorarea cotei maxime de impozit pe bunurile imobile (majorarea cotei maxime de impozit pe bunurile imobile de la 0,3 la 0,4% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare, și majorarea cu 400% pentru bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă, inclusiv exceptând garajele și terenurile pe care acestea sînt amplasate și loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele deoarece aceasta va influența negativ asupra deciziilor autorităților administrației publice locale de a efectua lucrările de reevaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării). Majorarea propusă este excesivă în raport cu contribuabilii, instituind brusc o povară fiscală exagerată.	În contextul celor sus-menționate, se recomandă autorului revizuirea, redimensionarea și diminuarea cuantumului impozitelor propuse.
34	Art.VII pct.20, Codul vamal art.232 alin.(1) lit.b/1) și alin.(2) „În cazul constatării	Stabilirea condițiilor adaptate convenției anumitor persoane sau	Absolvirea de răspundere materială și contravențională în mărime de 4% din valoarea mărfurilor care au constituit obiectul contravenției	Se recomandă autorului de a acorda această facilitare și declarațiilor

	<p>contravenției de către organul vamal, ca rezultat al controlului ulterior, pentru declarațiile vamale repartizate pe culoarele galben sau roșu de controlul vamal și care au fost validate informatic cu acordarea liberului de vamă, sunt sancționate cu amendă de 4% din valoarea obiectului contravenției” și „În cazul în care persoana, pînă la inițierea controlului ulterior, pentru declarațiile vamale repartizate pe culoarul galben sau roșu de controlul vamal....se eliberează de răspundere materială și contravențională cu condiția achitării incontestabile și benevole a drepturilor de import datorate și penalităților calculate”.</p>	<p>grupuri</p>	<p>a declaranților vamali pentru declarațiile vamale repartizate pe culoarele „galben sau roșu”, în cazul în care aceștia comunică din propria inițiativă în scris organul vamal despre comiterea contravențiilor vamale se prezintă drept o inechitate față de declaranții vamali pentru declarațiile vamale repartizate pe culoarul de control „verde”. Prin facilitatea dată restricționăm nejustificat cercul de subiecți care sunt în condiții similare, ceea ce, de fapt, este o cerință excesivă care stabilește condiții adaptate convenției anumitor grupuri de persoane.</p>	<p>vamali a căror declarație vamală este validată pe culoarul verde.</p>
<p>35</p>	<p>Art.I pct.76: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 76. Codul se completează cu articolele 132/1-132/4 cu următorul</p>	<p>Lipsa transparenței</p>	<p>Potrivit art.7 al Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată prin Legea nr.158-XVI din 06 iulie 2007: „ARTICOLUL 7. Sectorul public. 1.Fiecare stat parte se străduiește, dacă este cazul și conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, să adopte, să mențină și să consolideze sisteme de recrutare, de angajare, de încurajare a fidelității, de promovare și de pensionare a funcționarilor și, dacă este cazul, a altor agenți publici nenumiți, care:</p>	<p>Coroborat cu obiecțiile expuse la compartimentul “Discreții excesive ale autorităților publice” se recomandă autorului reglementarea procedurii de concurs public pentru selectarea conducerii Serviciului Fiscal de Stat.</p>

	<p>curpins: [...] Articolul 132/3. Conducerea Serviciului Fiscal de Stat (1) Serviciul Fiscal de Stat este condus de un director, care este asistat de 3 directori adjuncți. (2) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale directorului se efectuează în condițiile legii de către Ministrul finanțelor. (3) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale adjuncților se efectuează în condițiile legii de către Ministrul finanțelor, la propunerea directorului”.</p>		<p>a) se bazează pe principiile de eficiență și de transparență și pe criterii obiective, precum meritul, echitatea și aptitudinea; b) cuprind proceduri corespunzătoare pentru a selecționa și pentru a forma persoanele numite să ocupe posturi publice considerate ca fiind în mod special expuse la corupție și, dacă este cazul, pentru a asigura o rotație pe aceste posturi; c) favorizează o remunerație corespunzătoare și bareme de tratament echitabil, ținând seama de nivelul de dezvoltare economică a statului parte; [...] 2.Fiecare stat parte are în vedere, de asemenea, să adopte măsuri legislative și administrative corespunzătoare, compatibile cu obiectivele prezentei convenții și conforme cu principiile fundamentale ale dreptului său intern, cu scopul de a determina criterii pentru candidatura și alegerea la un mandat public”.</p>	
36	<p>Art.VIII pct.2, art.54 „Republica Moldova, prin intermediul biroului central de legătură centralizează anual pînă la 31 martie a anului următor și raportează la cerere, informația cu privire...”.</p>		<p>Articolul dat nu prevede reglementări privind plasarea pe pagina oficială a Inspectoratului Fiscal de Stat a raportului privind rezultatele asistenței internaționale privind recuperarea creanțelor sau a măsurilor asiguratorii întreprinse în acest sens. Considerăm că nu este suficient de a raporta informațiile date, doar la cerere, acestea trebuie aduse la cunoștința publicului larg prin intermediul surselor de informare.</p>	<p>În vederea asigurării accesului persoanelor la informația necesară pentru a-și putea exercita drepturile și obligațiile ce le revin, propunem de completat articolul cu norme privind plasarea pe pagina oficială a Inspectoratului Fiscal de Stat a informațiilor cu privire la deciziile adoptate în legătură cu asistența internațională.</p>

37	<p>Art.I pct.77: „Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: „77. Articolul 133 va avea următorul cuprins: „Articolul 133. Atribuțiile organului fiscal. [...] (4) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții în domeniul constatării infracțiunilor: 1) să rețină făptuitorul; 2) să ridice corpurile delictelor; 3) să solicite informațiile și documentele necesare pentru constatarea infracțiunii; 4) să citeze persoane și să obțină de la ele declarații; 5) să procedeze la evaluarea pagubei; 6) să efectueze orice alte acțiuni care nu suferă amânare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se vor consemna acțiunile efectuate și circumstanțele elucidate în vederea constatării infracțiunilor în limitele</p>	<p>Lipsa procedurilor clare de control a implementării prevederilor din proiect</p>	<p>Atribuirea dreptului Serviciului Fiscal de Stat de a investiga/instrumenta infracțiunile economico-financiare nu este suficient analizată din punct de vedere procedural și organizațional. Astfel, potrivit art.73 din Codul de procedură penală drept organe de constatare sînt: poliția; Poliția de Frontieră; Centrul Național Anticorupție; Serviciul Vamal; Serviciul de Informații și Securitate etc., ceea ce denotă că acestea sunt „organe de drept” cu competențe de urmărire penală, care includ subdiviziuni speciale, resurse umane pregătite din punct de vedere al activității speciale de investigații (în condițiile Legii 59/2012 privind activitatea specială de investigații) și alte aspecte procedurale, pe cînd Serviciul Fiscal de Stat nu este organ de drept, ci un organ al administrației publice care asigură administrarea fiscală. Mai mult decît atît, în condițiile articolului menționat mai sus, organele constatatoare au dreptul să rețină făptuitorul, să ridice corpurile delictelor, să solicite informațiile și documentele necesare pentru constatarea infracțiunii, să citeze persoane și să obțină de la ele declarații, să procedeze la evaluarea pagubei și să efectueze orice alte acțiuni care nu suferă amânare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se vor consemna acțiunile efectuate și circumstanțele constatate, ceea ce presupune o serie de acțiuni/măsuri speciale de investigație, în condițiile Legii 59/2012 privind activitatea specială de investigații, ceea ce, în opinia noastră, excede esențial misiunea/sarcina de bază a Serviciului Fiscal de Stat, și anume asigurarea administrării fiscale și</p>	<p>Se recomandă autorului de a analiza suplimentar competența Serviciului Fiscal de Stat în instrumentarea infracțiunilor economico-financiare, prin prisma obiecțiilor expuse mai sus. Această obiecție este valabilă în tot cuprinsul proiectului.</p>
----	---	---	--	--

	normelor de procedură penală;”.		administrarea altor venituri la bugetul public național, prin crearea de condiții contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației în domeniul fiscal, precum și exercitarea controlului asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale. Totodată, menționăm că acordarea competenței Serviciului Fiscal de Stat de a constata infracțiuni economico-financiare contravine statului subiectului – funcționar public (persoană fizică numită, în condițiile legii într-o funcție publică), atribuit prin proiectul de lege. De asemenea, atribuirea Serviciului Fiscal de Stat competența de organ constator pentru infracțiunile economico-financiare contravine prevederilor Legii nr.98 din 04.05.2012 privind administrația publică centrală de specialitate care stabilește că Serviciul de stat este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister care se constituie pentru „prestarea serviciilor publice administrative” (de înregistrare de stat, de eliberare a actelor etc.). Drept urmare, constatăm că prin competența dată Serviciul Fiscal de Stat își excede competențele funcționale instituite prin Codul fiscal. În contextul analizei expuse, conchidem că investirea Serviciului Fiscal de Stat cu competența de organ constator contravine cadrului legal în vigoare.	
38	Art.VIII, pct.2 Capitolul I „Aspecte administrative internaționale” art.10 alin.(2) „Cererea prevăzută la art.9	Lipsa procedurilor clare de control a implementării prevederilor din proiect	Deși art.10 „Anchete administrative” reglementează procedura aplicabilă anchetei administrative, la alin.(2) al aceluiași articol se prevede un alt tip de anchetă, și anume „anchetă	Se recomandă autorului de a reglementa expres procedura de aplicare a anchetei administrative și

poate conține solicitarea motivată a unei anchete administrative specifice. În cazul în care autoritatea solicitată din Republica Moldova decide că nu este necesară nici o anchetă administrativă, aceasta comunică de îndată autorității solicitante din alt stat motivele acestei decizii”.

administrativă specifică”. În cazul în care se instituie două tipuri de anchete este necesar de prevăzut expres criteriile/condițiile care să le delimiteze după conținut. Mai mult decât atât, articolul dat nu prevede acțiunile (tipurile de controale, verificări etc.) care se includ în ancheta administrativă și în ancheta administrativă specifică. În lipsa acestor reglementări există riscul ca Inspectoratul Fiscal de Stat, la propria discreție, să decidă referitor la categoria/tipul anchetei și la acțiunile care urmează a fi întreprinse, fără careva condiții/criterii în acest sens.

a anchetei specifice și acțiunile care urmează a fi întreprinse în cadrul acestor anchete.